

Erfgoed in de Gemeente Woensdrecht

Stichting Behoud Cultuur-Historisch Erfgoed
Zuidwesthoek

16-november-2022

Eerst
even voorstellen:

Dees Verbeek van SBCEZ

Stichting Behoud Cultuur-Historisch
Erfgoed Zuidwesthoek

- Stichting is opgericht in 1995 n.a.v. aankoop Aanwas 29 te Ossendrecht (= museum 'Den Aanwas').
- Taken: eigenaar van het pand en behoud cultureel erfgoed.
- Door gebrek aan mensen hebben we jaren alleen gewerkt aan onderhoud van het pand.
- Sinds aantal jaren weer actief bezig met behoud cultureel erfgoed.
- Nu: groep van 11 mensen (alle kernen vertegenwoordigd)

Waar willen we het met u over hebben?

- Waar houdt de Stichting zich mee bezig?
- Waarom behoud van erfgoed?
- Hoeveel erfgoed is er in onze gemeente?
- Wanneer is iets een monument?
- Voor- en nadelen monumentenstatus?
- Lopende projecten van de Stichting
- Hoe nu verder? Wat is de wens?

Waar houdt de stichting zich mee bezig?

Zie www.erfgoedzuidwesthoek.nl voor onze hele missie en doel.

Kort samengevat:

- Werken aan het besef bij bestuurders en bevolking dat erfgoed er toe doet en dus aan het behoud van ons erfgoed (materieel en immaterieel)

Hoe?:

- Periodiek overleg met wethouder en beleidsmedewerker erfgoed
 - Hieraan neemt Erfgoedvereniging De Bond Heemschut ook deel
- Adviserend bij opzetten van Erfgoedbeleid van gemeente Woensdrecht door Monumentenhuis Brabant
- Opstellen concept erfgoedlijst
- Werken aan behoud van bedreigd erfgoed

Waarom behoud van erfgoed?

- Omdat het ons erfgoed is!
- Omdat het onze identiteit is!
 - Erfgoed is wat Ossendrecht Ossendrecht maakt!
- Iedereen (bijna iedereen) is dol op erfgoed
 - Kijk hoe druk het is in Willemstad, Veere of Zierikzee.
 - Positieve invloed op toerisme
- Studies hebben aangetoond dat erfgoed een positieve invloed heeft op de leefbaarheid.
- Weg is weg!

Hoeveel erfgoed is er in onze gemeente?

	Woensdrecht	Hoogerheide	Putte	Ossendrecht	Huijbergen	Totaal
Gemeentelijk monument	0	0	0	3	0	3
Rijksmonument	4 (= 1 complex: huis, schuur, paardenstal, karschop)	10 (waarvan 9 stuks van Mattemburgh: huis, tuin, tuinmanswoning, tuinmuur, reeënhuisje, theehuisje, 2x brug, Oranjerie)	18 (waarvan 11 op Joodse begraafplaats)	7 (=7 afzonderlijke panden)	9 (= 6 afzonderlijke panden, plus schuur, put en paardenstal)	48
Totaal	4	10	18	10	9	<u>51</u>

Alle rijksmonumenten zijn te vinden op: <https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl>

Monumenten Putte

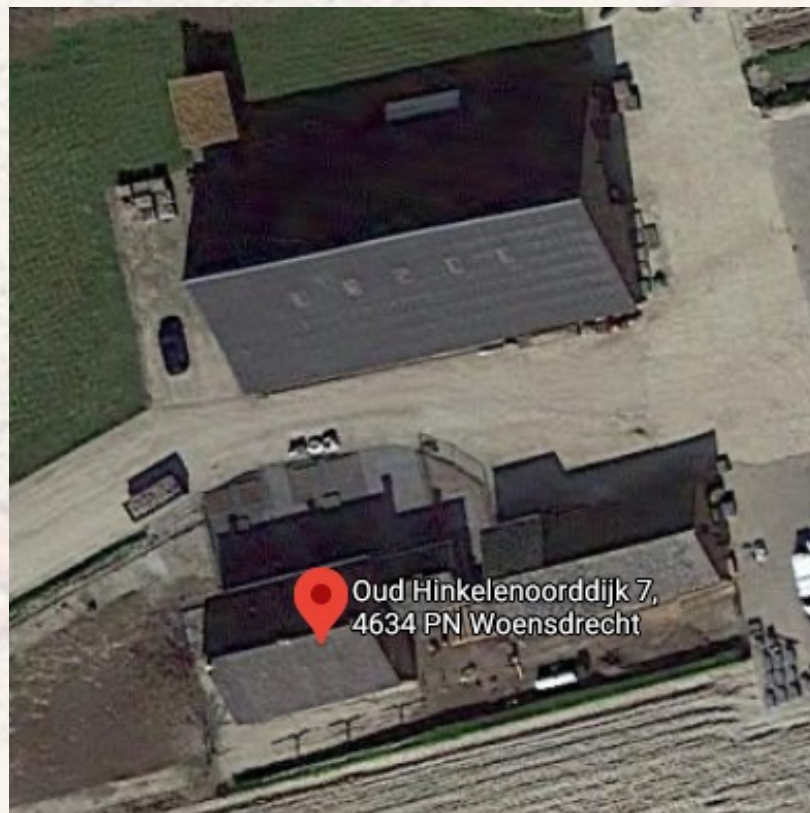
Monumenten Huijbergen

Monumenten Hoogerheide

Monument Woensdrecht

Monumenten Ossendrecht

Rijksmonumenten

- Dorpsstraat 10
- Bouwjaar: 1798
- Protestantse zaalkerk met inpandige pastorie.

- Aanwas 20
- Bouwjaar 1890
- Woonhuis in ambachtelijke traditionele stijl met eclectische elementen

- Calfven 42
- Bouwjaar: 1770
- Hoeve Calfven. Voormalige residentie van de Heer van de Heerlijkheid Calfven

- Dorpsstraat 3
- Bouwjaar: 1860
- Herenhuis, voormalige notariswoning

Monumenten Ossendrecht

Rijksmonumenten

- Aanwas 29
- Bouwjaar: begin 1600
- Woonhuis, omstreeks 1800 verbouwd in neoclassicistische trant.

- Burgemeester Voetenstraat 23
- Bouwjaar: 1897
- Herenhuis in sobere eclectische stijl.

- Aanwas 33
- Bouwjaar: omstreeks 1900
- Herenhuis in eclectische stijl.

Monumenten Ossendrecht

Gemeentelijke monumenten

- Dorpsstraat 1
- Bouwjaar: 1897
- Sint Gertrudiskerk.
Gebouwd in neogotische stijl.

- Dorpsstraat 21
- Bouwjaar: 1898 -1904
- Woonhuis gebouwd voor Frans de Beukelaar.

- O.L.V. ter Duinenlaan 199
- Bouwjaar: 1935
- Volksabdij opgezet door Flor van Putte als werklozenproject.

De rest heeft geen status en kan dus zonder
meer gesloopt worden

De rest heeft geen status en kan dus zonder
meer gesloopt worden

Wanneer is iets een monument?

➤ Rijksmonument :

- Objecten met een landelijk belang.
- Hiervoor zijn waarderingscriteria opgesteld:
 - Cultuurhistorische waarden
 - Architectuur- en kunsthistorische waarden
 - Situationele ensemblewaarden
 - Gaafheid en herkenbaarheid
 - Zeldzaamheid

➤ Gemeentelijk monument

- Objecten met een plaatselijk\streek belang
- Erfgoedverordening zegt:
"Een object dat van bijzonder belang is voor de gemeente vanwege zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde."

Voor- en Nadelen monumentenstatus

Voordelen monument:

- Rijksmonument: voor onderhoud en restauratie mogelijkheid voor lage rente hypotheek bij Restauratiefonds.
- Rijksmonument (geen woonhuizen) : Instandhoudingssubsidie van Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).
- Gemeentelijk monument: sommige gemeenten hebben hier een subsidiepot voor.
- Advies en ondersteuning via gemeente, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de Monumentenwacht.
- Mogelijk belastingvoordeel via de inkomstenbelasting (voor rijksmonumenten).
- Kan zeker waarde verhogend zijn bij goede restauratie en onderhoud.
- Een monument is een bijzonder pand met een grote historische waarde en beschermde status: behoud van cultureel erfgoed → doorgeven aan volgende generaties.
- Behoud van de geïnvesteerde moeite en kosten om het pand te behouden.

Voor- en Nadelen monumentenstatus

Nadelen monument:

- Een monument dient zijn historische en unieke monumentale waarde te behouden en vraagt het nodige onderhoud; dit kost tijd en vergt toewijding.
- Gebonden aan wet- en regelgeving wanneer u uw pand wilt aanpassen, verbouwen of restaureren. Het is niet dat er niets mag worden gewijzigd, maar het vraagt wel afstemming met de gemeente.
- Vergunningstraject kan langer duren.
- Kosten voor onderhoud kunnen hoger uitvallen (specialistische materialen\technieken).
- De beschermde status van een monument betreft het gehele pand (binnen- en buitenkant).

Lopende projecten van de Stichting

- Oude raadhuis Ossendrecht (Dorpsstraat 16, Ossendrecht)
- Pand basisschool de Stappen (Bloemenlaan 40, Hoogerheide)
- Heemhuisje 't Kwartier (Binnenweg 33, Hoogerheide)
- Vaeders Hoefke Huijbergen (Boomstraat 30-32 Huijbergen)
- Boerderij Dorpsstraat 8, Woensdrecht
- Kerk Woensdrecht

Oude Raadhuis Ossendrecht

- Aanwijzingsverzoek ingediend 23 nov 2020.
- Collegebesluit genomen op 2 maart 2021 om dit tot monument te benoemen.

Oude Raadhuis Ossendrecht

Waarom behoud?

- Het laatste oude raadhuis binnen onze gemeente.
- Staat op cultuurhistorische waardenkaart.
- Beeldbepalend gebouw in Ossendrecht.
- Burgerinitiatief opgestart voor behoud:
 - ✓ Petitie opgestart die 288 x getekend is.
 - ✓ Dit toont aan dat mensen dit pand willen behouden:
 - Geschiedenis
 - Emotie → huwelijken, geboortes, overlijdens
 - Dus → Identiteit

Hoe nu verder? Wat is onze wens?

- Een erfgoedbeleid voor de gemeente Woensdrecht.
 - Onderschreven door alle betrokken partijen.
 - Uitgevoerd door alle betrokken partijen samen.
- Een gemeente die van behoud van cultureel erfgoed een (gemeende) hoofdzaak maakt i.p.v. bijzaak.
 - Niet om alles te behouden, maar wel om te voorkomen dat alles verdwijnt.
- Meer kennis over erfgoed bij inwoners van de onze gemeente.
- Meer betrokkenheid\draagvlak bij de inwoners van onze gemeente.

Bedankt voor het mogen vertellen van ons verhaal.

Als er vragen zijn, dan horen we het graag.

Achteraf mag ook: erfgoedzuidwesthoek@gmail.com